

Budapest VII. kerület Csányi utca 8. hrsz.: 34112

Csányi utca 8. szám alatti lakóház szociális célú rehabilitációja

Szakvélemény az örökségvédelmi bejelentéshez

TARTALOMJEGYZÉK

1. Adatok
2. Források és szakirodalom
3. Telektörténet
4. Építéstörténet
5. Épület leírás
6. Értékleltár
7. Összegzés, értékelés

Archív felvételek

Gúthy Marian okl. építészmérnök

műemléki szakértő érték dokumentálás 21-006

1. ADATOK

Cím:	Budapest VII. kerület, Csányi utca 8.
Helyrajzi szám:	34112
Tulajdonos:	Önkormányzat
Építés ideje, tervezők	1840 körül épült földszintes házra 1859-ben épült első emelet Gottgeb Antal tervei szerint, majd második emelet 1862-ben Limburszky József tervei szerint
Beépítés módja:	zárt sorú
Szintszám:	pince+földszint+2 emelet
Műemléki védettség	M III - azonosító 15576 [821]
Budapest műemléki jelentőségű területe	azonosító 15001 [217]
Budapest világörökség	azonosító 30480 (Budapest - a Duna-partok, a Budai Várnegyed és az Andrássy út védőövezet)

Topográfiai adatok¹

Helyrajzi szám (1982): 34112
1879, helyrajzi szám: 5030
1879, cím: Csányi utca 8.
1876 körül, Telekösszeírás, VII. füzet: 550
1862 körül, Telekösszeírás, V. füzet: Kismező utca 33.
1850 körül–1862 körül, Telekösszeírás, IV., VI. füzet: 550
1835-1847 körül, Telekösszeírások, II., III füzet: 479
1824 körül, Telekösszeírás, I. füzet: 444
1824 előtti telekösszeírási szám: 335
1786, József-kori telekkönyv mutatója: 191
Grundbuch, Telekkönyv: 832

nagy.ivan@nxpa.hu

¹ Budapest Főváros Levéltára Budapest topográfiaja, (<https://archives.hungaricana.hu/hu/lear/Topografia>)

2. FORRÁSOK, SZAKIRODALOM

Források

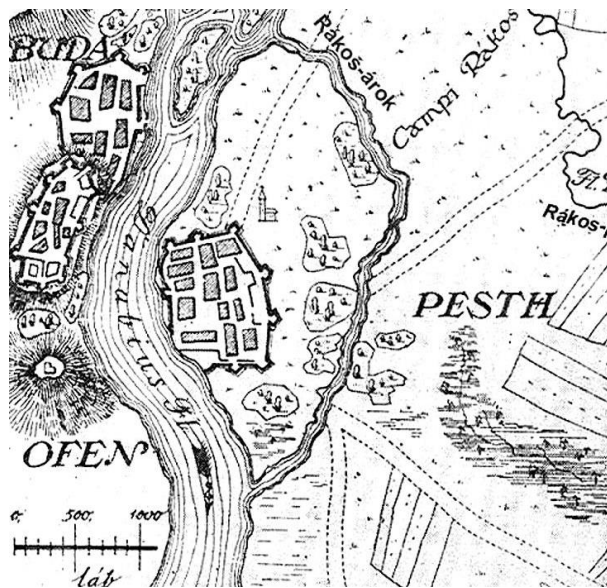
- A Budapest Főváros Levéltárban a következő iratok találhatóak:
 - 1. toldalékház HU BFL - XV.17.b.312 - 2753/1872
 - 2. egyemeletes lakóházra második emelet ráépítése
HU BFL - XV.17.b.312 - 318/1862
 - 3. istálló HU BFL - XV.17.b.312 - 1087/1870
 - 4. fészker HU BFL - XV.17.b.312 - 1084/1872
- 5. Lakásátalakítási tervek: 1976, 1978-79, 1980
- Budapest régi térképei: <https://www.arcanum.hu/hu/mapire/>
- 2006 óta rendelkezésre áll a Déry Attila által összeállított Terézváros – Erzsébetváros, VI–VII. kerület építészeti topográfia.
- A másik alapvető forrás a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal által összeállított VII. kerületi műemléki topográfia lenne, amely viszont jelenleg nem hozzáférhető.
- <http://urbface.com/budapest/a-zachar-berhaz>
- Budapest VII. kerületi Önkormányzat 2016. 08. 08-ai pályázati anyaga „Csányi utcai krízistömb 1077., Csányi utca 8. (hrsz.:34112)
- Felmérési tervek 2019. július. Készítette: Technoplus Kft. 1142 Budapest, Erzsébet királyné útja 76/b

Szakirodalom

- Genthon István, Zakariás G. Sándor: Magyarország művészeti emlékei III. kötetében az épületről csak rövid ismertetés található.
- Adalékok Belső-Erzsébetváros történetéhez 1983, Budapest Városszépítő Egyesület
- Siklóssy László: Hogyan épült Budapest? 1931
- Déry Attila – Merényi Ferenc: Magyar építészet 1867-1945
- Császár László: Hasznos tudnivalók műemlékekről, 2002, Budapest, Építésügyi Tájékoztatási Központ Kft

3. TELEKTÖRTÉNET

Az épület Budapest VII. kerületében, belső Erzsébetvárosban, a 34112 helyrajzi számú telken fekszik. Ezen a területen, a váci és kerepesi országutak között alakult ki a 18. században Terézváros, a városhalakon kívül, a régi Pest természetes bővüléseként. A század első felében még szántóföldek, majorságok voltak ezen a részen, ezt mutatja Mikovinyi Sámuel 1737-ben², és Matzl mérnökkari kapitány 1752-ben³ készült térképe.

Mikovinyi Sámuel térképe 1737

Matzl mérnökkari kapitány térképe 1752

² Mikovinyi Sámuel térképe Budáról és Pestről

³ Matzl mérnökkari Kapitány, Pest városának határa, (<https://maps.hungaricana.hu/hu/BFLTerkeptar/>)

A terület parcellázása az 1730-as években kezdődött el. 1734-ben mindössze 11 ház áll e területen. 1792-ben már 559. 1777-ben kapja a Terézváros nevet, de akkor még a mai Erzsébetváros területét is magában foglalja. A 18. század végére a terület hézagosan beépült. Az **Első Katonai Felmérésen** látható a szabálytalan, törtvonalú keskeny utcák hálózata és a hézagos beépítés. Már kirajzolódott a Király utca és Dohány utca vonala. Még az 1805-ös Hild-féle szabályozás előtti időből származó organikus településszerkezet, a mai napig megmaradt.

Első katonai felmérés 1782-1785

A **Második Katonai Felmérés** a területen az 1838-as árvíz utáni városrendezés hatását mutatja. Az Andrásy út, és a Nagykörút még nem épült még ki, de az 1854-ben megnyitott, árvíz utáni szabályozás során piactérként létrehozott Klauzál tér (akkori István tér) már beazonosítható. A felépült házak nagy része földszintes és egyemeletes klasszicista épület.

Második katonai felmérés 1819-1869

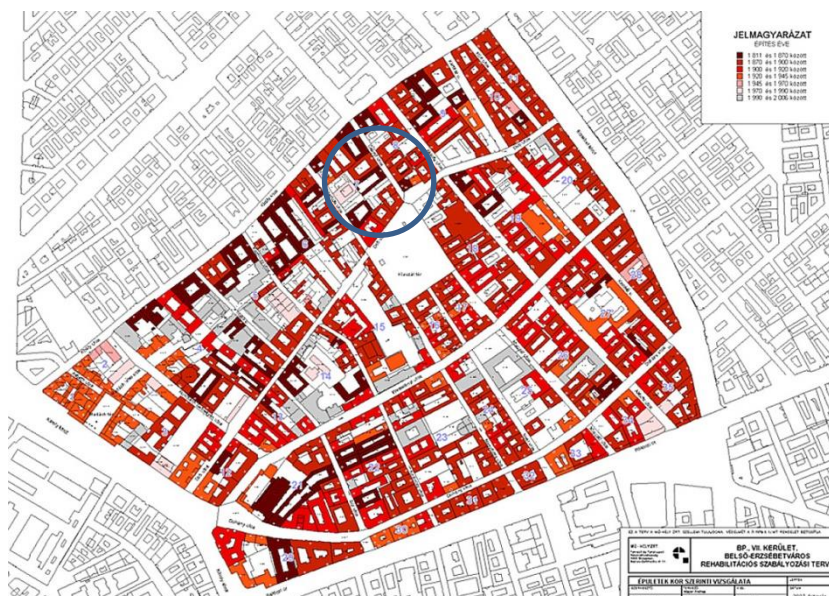
A 19. század végén készült kataszteri térképek már a mai állapotot tükrözik.

Kataszteri térkép 1867-1872

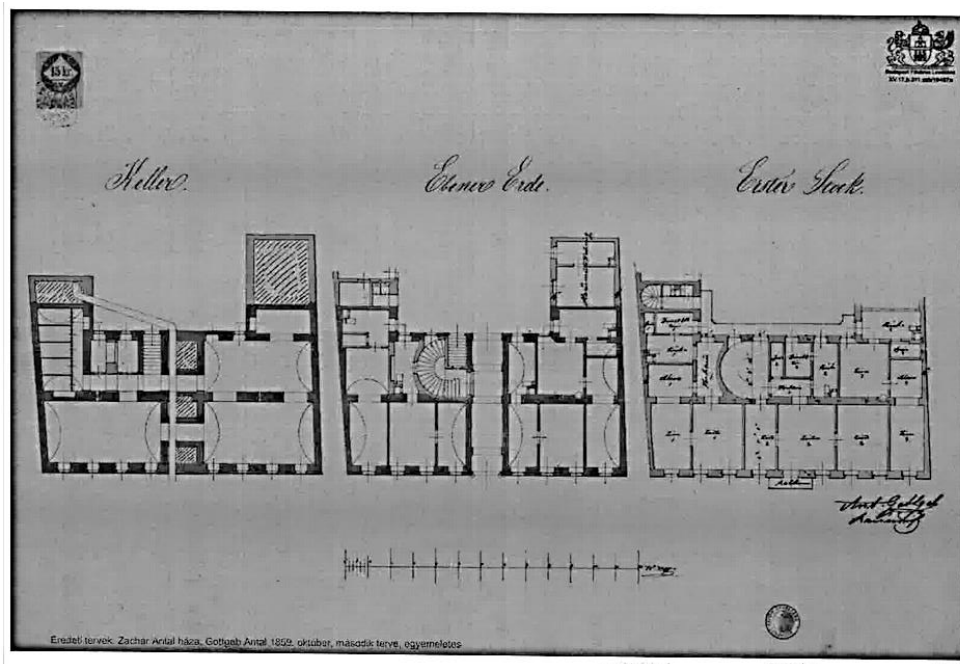
A mai Csányi utca 1804-ben és 1817-ben Feldgasse, 1838-ban Kleine Feldgasse, 1862 körül Kismező utca volt. Jelenlegi nevét 1878-ban kapta a Haynau által kivégzett Csányi Lászlóról (1790-1849), aki a szabadságharc kormánybiztosa és minisztere volt. A rövid utca a Nagymező utca folytatásaként a Király utcától a Dob utcáig tart. Az utcára jellemző, hogy megmaradt több olyan, a 19. századi Pestre jellemző lakó és bérház típus, amelyek ma már a főváros más részében alig láthatók. Még ritkább, hogy egész utca, utcaszakasz beépítését, jellegét határozzák meg ezek a még a klasszicista, romantikus, koraeklektikus stílusban épült kisvárosi karakterű lakóházak. A Csányi utca ilyen.

Belső-Erzsébetváros 2007-ben rehabilitációs szabályozási terv készült. Egyik lapján az egyes épületek koruk szerint vannak feltüntetve. Látható, hogy milyen kevés épület maradt meg a legrégebbi, 1811-1870 között épült (sötétbordó színnel jelölt) házak közül.

4. ÉPÍTÉSTÖRTÉNET

Az épület jellegzetes klasszicista lakóház zárt sorú beépítéssel, jellegzetes, mélyen benyúló udvarral. Az 1840 körül épült földszintes lakóházra 1859-ben épült rá az első emelet Gottgeb Antal⁴ tervei szerint, Zachár Josefina megrendelésére. (Ez a terv a levéltárban nincs meg, egy 2016-ban készült tanulmányterv⁵ tartalmazza) Az „U” alakú épület udvari szárnyai rövidek, csupán a két szélső lakás bejáratául szolgálnak. Az épület alápincézett, kivéve a kapualjat, ahol a szennyvízelvezetés történik. A terven, a földszinten, a középső tengelyben lévő kapualj két oldalán 1-1 kétszobás lakás, a széleken 2-2 egyszobás lakás látható. A kapualjból íves lebegő lépcső, a baloldali szárny végén csigalépcső indul. A közös Wc csoport a csigalépcső előtti helyiségbe helyezték. Az emeleten, a lépcsőházból nyílóan egy hámoszobás, erkélyes lakás van, a baloldali szobának külön bejárata van a lépcsőház felől. A lakók szóbeli közlése alapján a lakóépület katonák számára épült és ez a lakás a parancsnoké volt. A széleken, a függőfolyosóról nyílóan 1-1 kétszobás lakás került. A két szélső lakás elrendezése nem azonos a lépcsőház miatt. A lakások fürdőszoba nélküliek, mivel 1860-ig vízvezeték nem volt.

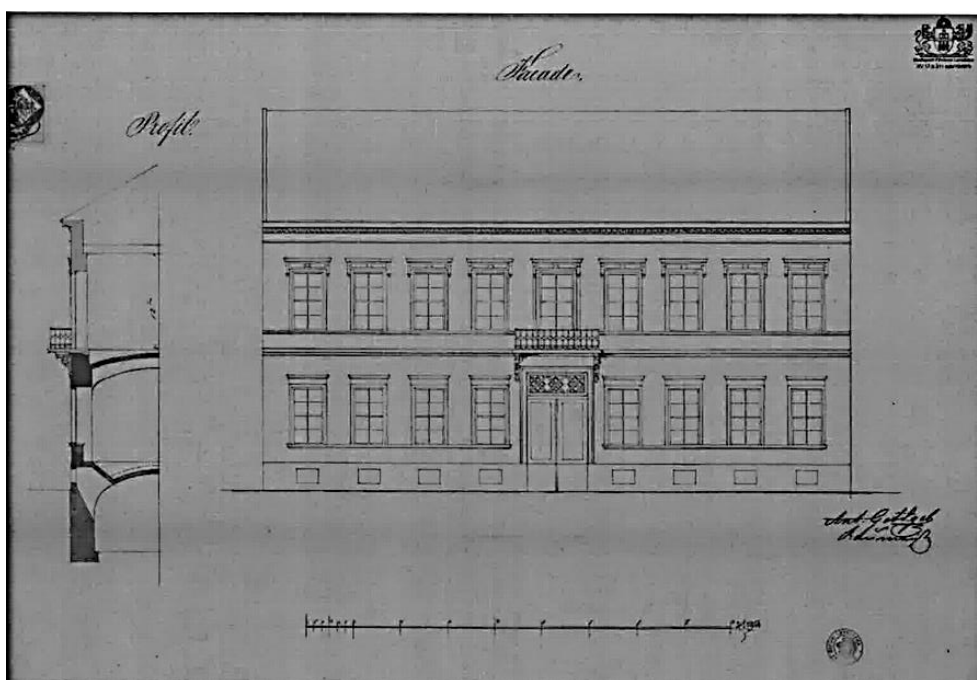

Gottgeb Antal második, egyemeletes terve 1859 október

⁴ Gottgeb Antal (1816 – 1883) magyar építőmester, fővárosi törvényhatósági bizottsági tag, a 19. század második felében több lakóház tervezője, illetve kivitelezője Budapesten.

⁵ Budapest VII. kerületi Önkormányzat 2016. 08. 08-ai pályázati anyaga „Csányi utcai krízistömb 1077 Csányi utca 8. (hrsz.:34112)”

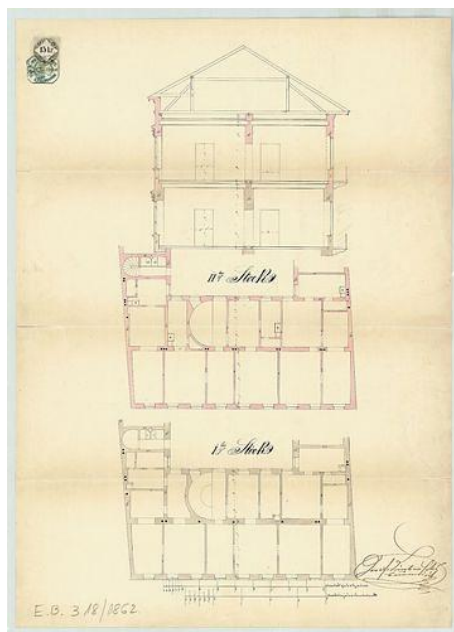
Az emeletes lakóház homlokzata 9 tengelyes (4+1+4), egyenletesen kiosztott ablakokkal, a középső tengelyt a kapubejárat, illetve az első emeleti erkély hangsúlyozza. A két szint között széles, az erkély korlát magasságával megegyező övpárkány fut végig. Az ablakok egyszerű tagozatú keretezésűek szemöldök párkánnyal, az emeleti szemöldökpárkány kialakítása díszesebb.

Gottgeb Antal második, egyemeletes terve 1859 október

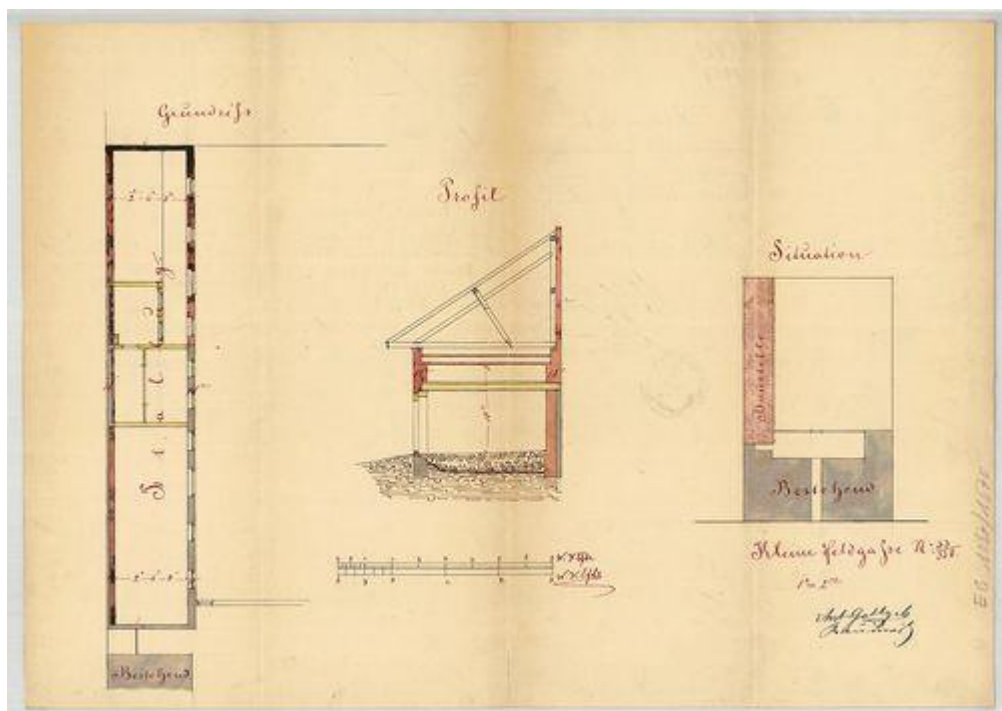
Ezt követően, 1862-ben - valószínűleg még az építkezés alatt - a megrendelő újabb tervet készíttetett Limburszky Józseffel⁶ a második emelet ráépítésére. A tervezett második emelet alaprajza megegyezik az első emelet alaprajzával.

⁶ Limburszky József, Hild József pallérja 1830-1847 között, 1845-ben lesz építőmester. 1856-1868 között négy fasori villa tervet szignált, és kivitelezett. Számos klasszicista épület bővítését, emeletráépítését tervezte.

Második emelet ráépítési terve 1862 HU BFL - XV.17.b.312 - 318/1862

1870-ben a ház udvarán, a baloldali oldalhatárra, csatlakozva a főépülethez földszintes istálló épült. Alaprajzát 1872-ben módosították. Mindkettőt Gottgeb Antal tervezte, Zachár Jozefina megbízására. Az udvar jobb oldali határán épült, alapincézett földszintes toldalékszárnyról terv a levéltárban nem található. Később a mindkét földszintes szárnyban lakásokat alakítottak ki. Ezek a toldalékszárnyak műemléki értéket nem képviselnek.

istálló [HU BFL - XV.17.b.312 - 1087/1870

A műhely és fodrászat helyén ma összevonva kozmetikai szalon működik, melyet 2005-ben teljesen felújítottak.

A földszinti kozmetika 2005

Az 1920-as években az emeleti függőfolyosó egy részén leszakadt, melyet - véleményem szerint - egy nagyobb helyreállítási munka követett (tervet, iratanyagot nem találtam). A függőfolyosó kölemezeit elbontották helyette monolit vasbeton lemez készült.

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár - Budapest Gyűjtemény L. sz. 021329

Ekkor kerülhetett új terazzo burkolat a lépcsőházi pihenőkre és a függőfolyosóra. Az elbontott Solnhofeni kőből készült lemezeket felhasználhatták a kikopott lépcsőfokok javításához, és a kapualj kőburkolatának pótlásához. A függőfolyosó meander motívummal díszített korlátja, amely szegecselt, jó minőségű lakatos munka is az 1920-as évekre utal.

A házat 1950-ben államosították, a kerületi tanács 1959-ben állította helyre az ingatlan kisebb háborús sérüléseit. Nagyobb átalakítások később sem történtek, csak egy-egy lakás belső átalakítására került sor, Békés Ilona (1976) és Bognár Ferenc (1978/79), majd Kokits Imre (1980) tervei szerint.

Az épület ma 100%-ban önkormányzati tulajdon.

5- AZ ÉPÜLET LEÍRÁSA

Az épület több lépcsőben épült kétemeletes, klasszicista lakóház hosszan benyúló udvarral. Alaprajza „U” alakú, a kéttraktusos utcai szárnyhoz mindkét oldalon rövid, keskeny szárnyak kapcsolódnak, melyek a két szélső lakás bejárata kapott helyet, illetve egyik oldalon a közös WC csoport. A kétemeletes oldalszárnyakhoz mindkét oldalhatáron földszintes toldalékszárnyak épültek, eredetileg gazdasági funkcióval, majd azokban is lakásokat alakítottak ki, még a 19. század végén, 20. század elején.

Az épület középső tengelyében lévő kapubejáratból indul az íves lebegő kőlépcső az udvari traktusban. A kapualj feletti terület a lépcsőházból nyíló nagyobb lakásokat bővíti egy-egy szobával. Az emeleteken a lépcsőházból kétszárnyú ajtó vezet a függőfolyosóra, ahonnan szintenként két-két lakás nyílik.

A kétemeletes épület teljes területén alapincézett. A pincelejárát a lépcsőkar alatt lefalazott részben van, ajtaja az udvar felől nyílik. A jobboldali toldalékszárny szintén alapincézett, építési korára nincs adat.

A tartófalak vastagsága változó (55-90 cm), a pince és földszint vegyes falazatú, a felsőbb szinteken téglafalazat van.

A födémek a pince és földszint felett téglaboltozatok, az első emelet felett poroszsüveg, a második emelet felett csaposgerendás fafödém van.

A magastető fedélszéke hagyományos kötőgerendás, kétállószerű szerkezet, cserépfedéssel.

Az oldalszárnyakon félnyeregteret van. A faszervezetekről faanyagvédelmi vizsgálat készül jelen dokumentációhoz, amely alapján javításukról, cseréjükéről dönteni lehet.

Homlokzat

A jellegzetes klasszicista stílusú épület homlokzata 9 tengelyes (4+1+4). A homlokzat vakolt felületét az első emeleti mellvéd magasságával egyező széles övpárkány tagolja vízszintesen, fent nagyobb kiülésű durvamészke elemekből álló, sima tagozású koronázó párkány zárja, alatta gipszöntvényből készült tojássor díszítősorral.

Az ablakok kiosztása egyenletes, a középső tengelyben van a földszinten a kapubejárat, az első emeleten pedig egy erkély. Az erkélylemez tardosi vörös mészkőből készült, eredeti kovácsoltvas korláttal. A fa bejárat kapu kétszárnyú, egyeneszáródású, felül bevilágító ablakkal, váztáblás szárnyakkal. A kapu keretezése egyszerű vakolt, téglalapítségű - kétoldalt homokkő kerékvetőkkal. A kőlabazat teljes hosszban tönkrement. Helyenként átfaragott részletei még meg vannak, de a legtöbb helyen már teljesen hiányoznak.

6. ÉRTÉKLELTÁR

Magának az épületnek az az igazi értéke, hogy egyike azon néhány korai épületnek, amely még a főváros 19. század közepén lezajló beépítésének jellegzetes típusát képviseli.

Az épületet a nagyobb háborús károk elkerülték. A homlokzat lényegében az építéskori állapotot őrzi, a nyílászárók keretezése, a párkányok szerény vakolat-architektúrája autentikusnak tekinthetők.

A műemléki szempontból értékes elemeket a következő csoportok szerint leltároztam:

UTCAI HOMLOKZAT

I. EMELETI DÍSZERKÉLY

ÍVES LEBEGŐ KŐLÉPCSŐ

FÜGGŐFOLYÓSÓ

NYÍLÁSZÁRÓK SZINTENKÉNT

BURKOLATOK

UTCAI HOMLOKZAT

Az épület megőrizte eredeti homlokzati kialakítását. Jellegzetes, egyszerű vakolatdíszei visszaállíthatók, a hiányzó részek pótolhatók. A ház szerencsésen megúszta az 1960-as, 70-es évek kőporos vakolattal végzett homlokzat helyreállítását. A jelenlegi vakolatsérülések általában a bádogszerkezetek meghibásodása miatt következtek be. A meglévő vakolat javításánál a teljes felület lebontása nem szükséges, átvizsgálás után a stabil felületrészek megtarthatók. A sérült részeken a vakolat leverése előtt a vakolatdíszekről (párkányok, ablakkeretek) az eredeti profil mintáját le kell venni.

A főpárkány kiugró párkányelemei kőből, a keskenyebb elemek vakolatból készültek.

Az ablakok mind a három szinten egyeneszáródásúak. A földszinti és második emeleti ablaksort szerény tagozatú, vakolatból, gipszből készült keretezés és szemöldök párkány övezi, amelyeket a később kivágott utcai bejárati ajtók körül is megtartották. Az első emeleten lévő ablakoknál a nagyobb kiülésű szemöldök párkányt voluta mintájú gipszöntvényű konzolok tartják, a párkány alatti részt közepén rozetta díszíti.

A helyreállítás során a homlokzat minden részletét meg kell őrizni, lehetőleg az eredeti színeket vissza kell állítani.

Az eredeti szín megállapítása céljából színkutatás készült.

A meglévő vakolatról három helyen mért szín száma:

1. sRGB: 216 183 137
 CMYK (FOGRA39 300): 9 24 49 3
2. sRGB: 215 183 138
 CMYK (FOGRA39 300): 9 25 49 3
3. sRGB: 194 162 103
 CMYK (FOGRA39 300): 14 28 63 13

Az utcai homlokzat színtervét ezek alapján kell elkészíteni.

A lábazati kőlapok teljes hosszban tönkrementek, néhány eredeti lap maradt csak meg, leromlott állapotban. Új kőlapok beépítése szükséges, fagyálló kőanyagból (tömött mészkő vagy homokkő), kiosztási terv alapján. (A kőlábazat készülhet a szemközti Csányi utca 5. sz. alatti helyreállított épülethez hasonlóan műkőből is.)

A kő lábazat beépítésénél a mögötte lévő falazat kiszellőztetéséről gondoskodni kell, célszerű a befalazott pinceablakokat visszaállítani a pinceszint megfelelő szellőztetése céljából

HOMLOKZAT DÍSZÍTŐELEMEI

Szerény tagozatú osztópárkányok, ablakkeretezések, díszesebb kiugró főpárkány, és első emeleti szemöldök párkány

datálás

1860-as évek,
19. sz. vége

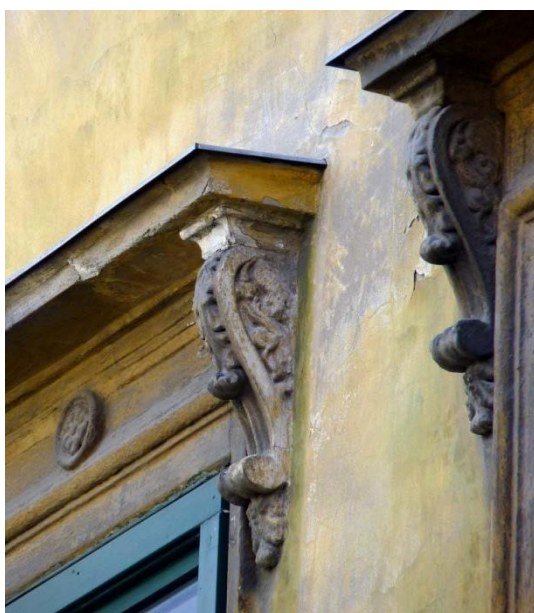
javaslat: A vakolat leverése előtt a vakolatdíszekről (párkányok, ablakkeretek, gipszöntvények) az eredeti profil mintáját le kell venni.

A kőszerkezetekről külön szakvélemény készült.

Színezés a színterv szerint.

főpárkány, osztópárkány, hiányzó II. emeleti ablakkeret és szemöldök

I. emeleti ablakkeret és szemöldök

díszerkély gipszöntvénykonzolja

I. EMELETI DÍSZERKÉLY és ÖNTÖTTVAS KORLÁT

Az erkélylemez egy darab, tardosi vörösmészkőből készült, melyet konzolok támasztanak alá. A konzolok anyaga valószínűsíthetően gipszből készült öntvény. A kőlemez kisebb csorbulásai javíthatók.

Az erkélyt finom csipkeszerű, klasszicista öntöttvas korlát díszíti. A korlát eredeti, megfelelő állapotú, időszakos felújítása szükséges.

datálás

1860-as évek

javaslat:

A kőszerkezetekről külön szakvélemény készül.

Az öntöttvas korlát eredeti, megfelelő állapotú, időszakos felújítása szükséges, megtartandó. 80 évesnél régebbi tartószerkezet, statikai ellenőrzés szükséges.

ÍVES LEBEGŐ KŐ LÉPCSŐ

Különleges szerkezeti megoldású nyitott orsóterű, íves, lebegő kőlépcső. Eredeti kőanyaga tömött mészkő. A lépcsőlapok felületi kopása miatti pótlások (1920-as évek) valószínűleg a függőfolyosó elbontott Solnhofeni kőlapjaiból származnak.

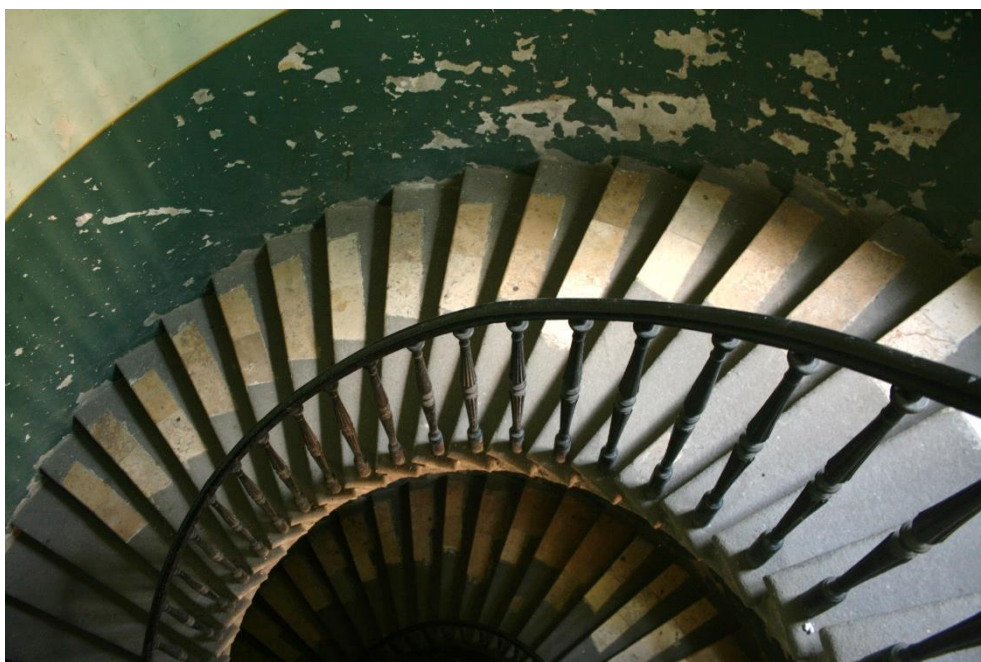
datálás

1860-as
évek,
1920-as évek

Javaslat:

A régi megfeketedett felületek csak kémélő, nedves, alacsony nyomású, szemcseszórásos eljárással tisztíthatók, a kőanyag szakvélemény szerint.

80 évesnél régebbi tartószerkezet statikai ellenőrzés szükséges.

LEBEGŐ KŐ LÉPCSŐ FA KORLÁTJA

Eredeti klasszicista fa korlát, jó állapotú, csupán kisebb felületi kopások láthatók, néhány helyen kisebb sérülés. Egyes elemek már későbbi pótlások, de jó minőségűek, megtarthatók.

datálás

1860-as
évek,
1920-as évek

Javaslat:

4 hiányzó oszlopelem pótlása, mozgó részek rögzítése, felújítás farestaurálási szakvélemény szerint.

FÜGGŐFOLYOSÓ KŐKONZOLOK

Állapot:

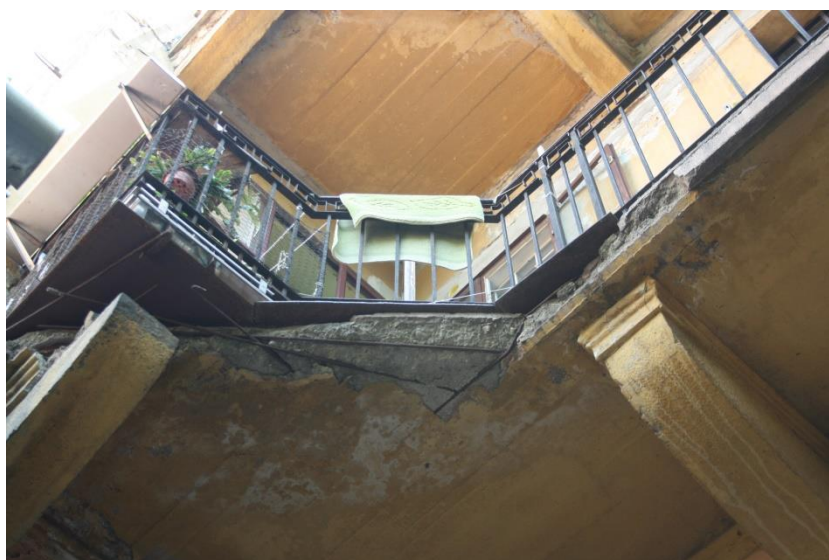
Az eredeti kőlemezeket már monolit vasbetonszerkezetre cserélték, de a kőkonzolok megmaradtak. A vasbetonlemez tönkrement, a vasalás védőtakarása lefagyott, a betonacélok korróziója nagymértékű.

datálás

1860-es
évek,
20. sz. első
fele

Javaslat:

A szerkezet helyreállítása a kőkonzolok megtartásával, statikus és kő szakvélemény alapján.
Korlát: jó minőségű szegecselt lakatos szerkezet, későbbi „art deco” stílusú, megtartását javaslom.

NYÍLÁSZÁRÓK szintenként

A nyílászárók beazonosításához a meglévő állapotot mutató alaprajzokon bejelöltem az értékleltárba felvett ablakokat és ajtókat.

Az ablakok nagy része már nem az eredeti állapotot mutatják, átalakították, a szárnyakat kicserélték. A következő típusokat különböztethetők meg:

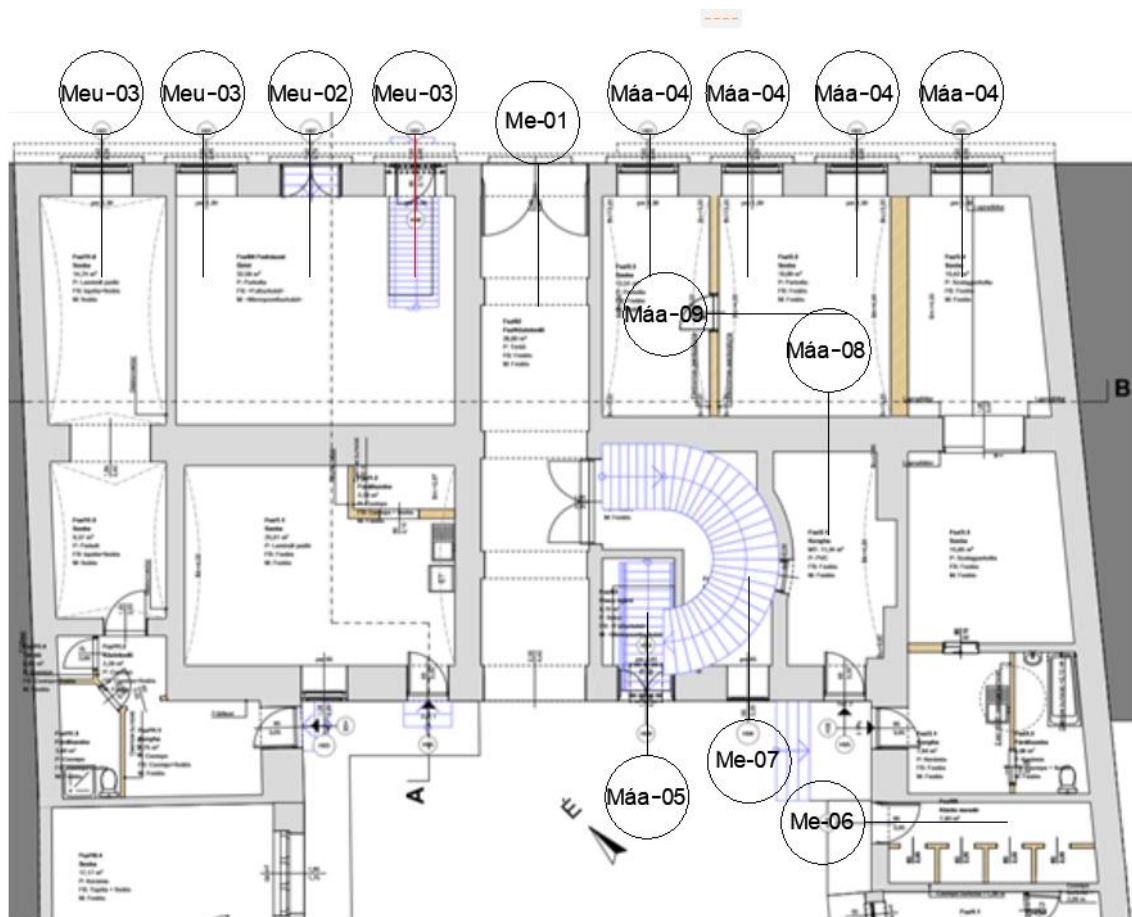
Me	eredeti ablak-, ajtószerkezet
Mev	eredeti kétrétegű, kapcsolt pallótokos, ki-be nyíló négyszárnyú ablak, középen vízszintes tokosztóval, szárnyanként két osztással, eredeti vasalás mintaként
Mep	eredeti kétrétegű, kapcsolt pallótokos, ki-be nyíló négyszárnyú ablak, középen vízszintes tokosztóval, szárnyanként két osztással, eredeti profil mintaként
Meú	eredeti szerkezet mintájára újragyártott ablakok
Máa	átalakított ablak-, ajtószerkezet
Múj	új, egyrétegű hőszigetelt ablak

A lépcsőházi ablakok egyrétegűek, de eredeti szerkezetek, felújíthatóak, farestaurálási szakvélemény szerint. A kétszárnyú, függőfolyosó felé nyíló első és második emeleti lépcsőházi ajtók szintén felújíthatóak, farestaurálási szakvélemény szerint.

A lakásbejárati ajtók közül az első és második emeleten lévő két ajtó megmaradását javaslom, ezek felújíthatóak. A mellettük lévő, egy-egy alacsonyabb, hasonló kialakítású, két ajtó elvesztette funkcióját, eredetileg a két középső emeleti lakáshoz tartozó irodahelyiségek ajtajai lehettek. Amennyiben új helyre áthelyezhetők, felújíthatóak, farestaurálási szakvélemény szerint felújíthatók.

A többi lakásbejárati ajtót már különböző típusokra cserélték, átalakították. Új, egységes bejárati ajtók beépítése szükséges. Az új típus tervezésénél az előbb említett két ajtót (Me-11, Me-21) és az első emelet lévő raktárhelyiség ajtaját (Me-06) kell mintaként tekinteni.

FÖLDSZINT

FÖLDSZINT			
helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
kapualj	Me-01	Egyeneszáródású, kétszárnyú tömör, váz-táblázatos fa kapu, felül sűrűosztású felülvilágítóval. Többször javítva, egyes részei cserélve.	19. sz. vége. 20. sz. eleje
állapot: 2005-ös felújítása óta erősen leromlott, festékréteg levált, lekopott		javaslat: A kapu felújítandó, kilincs és zár cserélendő. Farestaurátori szakvélemény szerint.	

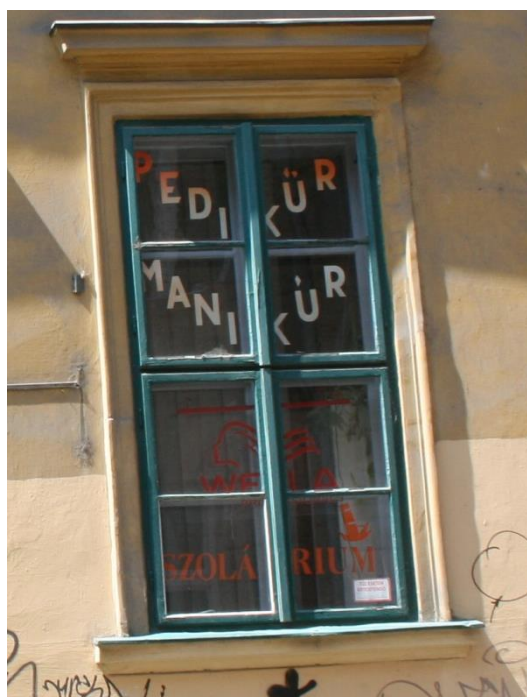
FÖLDSZINT

helyiség	konsz.jel	megnevezés	datálás
fodrászat	Meu-02	Kétszárnyú befelé nyíló, váz-táblázatos fa bejárati ajtó, felül kétszárnyú felülvilágító ablakkal, új tömör vaslemez külső szárnyakkal 1 db	19. sz. vége, 2005
állapot: felújított, eredeti mintájára újragyártva , alul a festés helyenként repedezik		javaslat: festés felújítása, külső lépcső javítása, cseréje, farestaurátori szakvélemény szerint.	

FÖLDSZINT

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
fodrászat	Meu-03	eredeti négyszárnyú ablak mintájára újragyártott ablak	1860-as évek 2005
állapot: faszerkezetek sérültek, festése kopott		javaslat: új, egységes ablakszerkezetre cserélendő	

FÖLDSZINT

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
Fszt. 2. Fszt. 3.	Máa-04	kétrétegű, kapcsolt pallótokos, négyszárnyú, ablak, közepén vízszintes tokosztóval az eredeti tok átalakításával külső szárny befelé nyílóvá átalakítva, 140 x 240 cm, 4 db	1860-as évek 20. sz. közepe
állapot: átalakított ablakszerkezet, a külső szárny befelé nyíló		javaslat: cserélendő, vasalatok mintaként felhasználhatók az új, egységes szerkezet gyártásához	

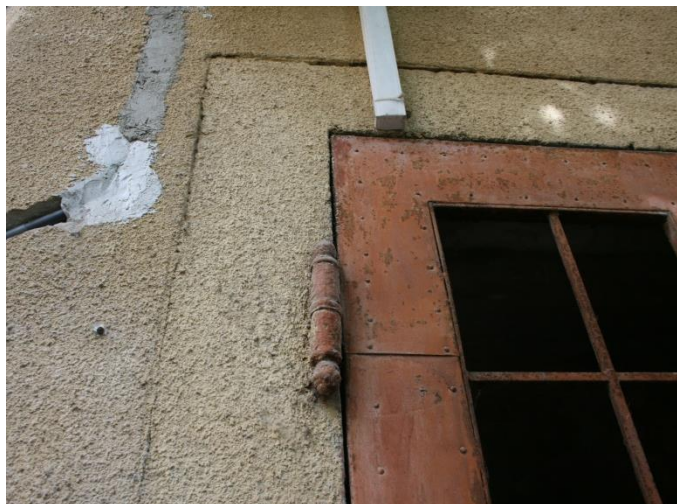

FÖLDSZINT

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
pincelejárát az udvarból	Máa-05	kétszárnyú vaslemezzel burkolt eredeti fa ajtó, kőkerettel, régi, vaskos diópánttal, felette bevilágító ablak	1860-as évek 20. sz. közepe
állapot: a vaslemez bontása után állapítható meg		javaslat: a vaslemez burkolat eltávolítása után dönthető el megtartása, farestaurálási szakvélemény alapján kőkeret: kőszakvélemény alapján	

külső nézet, belül a csatlakozás a kőkerethez

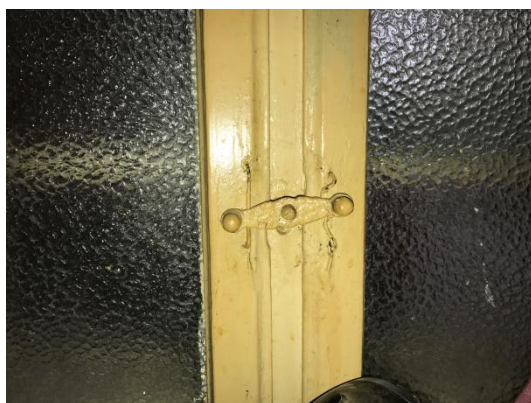

FÖLDSZINT			
helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
udvar	Me-06	Egyszárnyú, váztáblázatos külső fa ajtó, alul vésett táblabetét, felül függőleges tokosztóra záró háromosztásos, üvegezett szárnyakkal. 95 x 320 cm A vasalás nem eredeti.	1860-as évek
állapot: erősen leromlott		javaslat: megtartása farestaurálási szakvélemény alapján	

FÖLDSZINT

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
Fszt/2 lakás	Me-07	udvarra nyíló, kétrétegű, kapcsolt pallótokos, négyszárnyú, ablak, középen vízszintes tokosztóval	1860-as évek
állapot: erősen leromlott felső szárnyak beépítve		javaslat: megtartása farestaurálási szakvélemény alapján	

FÖLDSZINT			
helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
Fszt/2 lakás	Máa-08	Egyszárnyú ácsbokos, váztaóáázatos belső fa ajtó, a szárnyat 3-3 vésett táóáábetét díszíti, váztaóáázatos, vésett bélletezés, a profilált peremléces tokborítás kifordul a falsíkra. Átalakított, alsó része levágva. A vasalás nem eredeti.	19. sz. vége
állapot: közepes, Átalakított, alsó része levágva.		javaslat: megtartása farestaurálási szakvélemény alapján	

FÖLDSZINT

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
Fszt/2 lakás	Maa-09	Egyszárnyú ácsstokos, váztaáblázatos belső fa ájtó, a szárnyat 3-3 vésett tááblabetét díszíti, váztaáblázatos, vésett bélletezés, a profilált peremléces tokborítás kifordul a falsíkra. Átalakított, alsó része levágva. A vasálás nem eredeti.	19. sz. vége
állapot: közepes, Átalakított, alsó része levágva.		javaslat: megtartása javasolt, farestaurálási szakvélemény alapján	

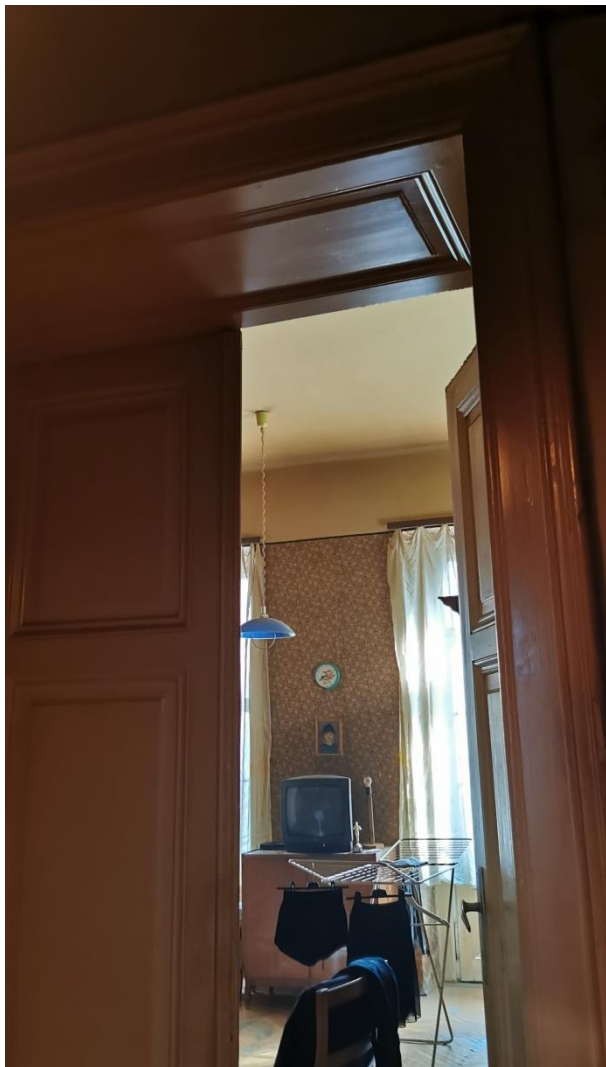

I. EMELET

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
I. em /18	Me-11	lakásbejárat két szárnyú, vázta blázatos fa ajtó, felül két szárnyú bevilágító ablak. A szárnyakat 3-3 vésett táblabetét díszíti, profilált tokborítás, vésett diópánt, alukilincs, 156x300 cm	19. sz. vége
állapot: felújítandó		javaslat: megtartása javasolt, farestaurálási szakvélemény alapján	

I. EMELET			
helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
I. em/18	Me-12	kétszárnyú, váztaáblázatos belső fa ajtó, a szárnyat 3-3 vésett táblabetét díszíti, váztaáblázatos, vésett bélletezés, a profilált peremléces tokborítás kifordul a falsíkra, vasalat új 156x250 cm	19. sz. vége
állapot: közepes		javaslat: helyreállítható javítások, pótlások, felületi felújítás farestaurálási szakvélemény alapján	

I. EMELET			
helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
I. em /18	Me-13	kétszárnyú, váztablázatos belső fa ajtó, a szárnyakat 3-3 vésett táblabetét díszíti, profilált tokborítás, vésett diópánt, réz kilincs 156x250 cm	19. sz. vége
állapot: közepes		javaslat: helyreállítható, javítások, pótlások, felületi felújítás, farestaurálási szakvélemény alapján	

I. EMELET

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
I. em /18	Me-14	kétrétegű, négyszárnyú vázablázatos erkélyajtó, az ajtószárny alsó harmada tömör vésett táblabetét, felső két osztása üvegezett, felül felnyíló ablakokkal, külső szárny cserélt réz kilincs nem eredeti, 160x310 cm	19. sz. vége

állapot: külső szárny erősen leromlott

javaslat: belső helyreállítható, javítások, pótlások, felületi felújítás
külső szárny a mintaablakokkal azonosan újra gyártva

I. EMELET			
helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
I. em /18, 1	Me-15	kétrétegű, kapcsolt pallótokos, ki-be nyíló négyszárnyú ablak, középen vízszintes tokosztóval, szárnyanként két osztással, részben eredeti vasalással, 3 db, 125x235 cm	1860-as évek
állapot: leromlott, felújítandó		javaslat felújítandó, farestaurálási szakvélemény alapján	

I. EMELET

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
I. em 17	Mep-15	kétrétegű, kapcsolt pallótokos, ki-be nyíló négyszárnyú ablak, középen vízszintes tokosztóval, szárnyanként két osztással, részben eredeti vasalással, 1 db, 125x235 cm	1860-as évek
állapot: leromlott,		javaslat eredeti profilok mintaként szolgálnak az újragyártott ablakokhoz, farestaurálási szakvélemény alapján	

I. EMELET

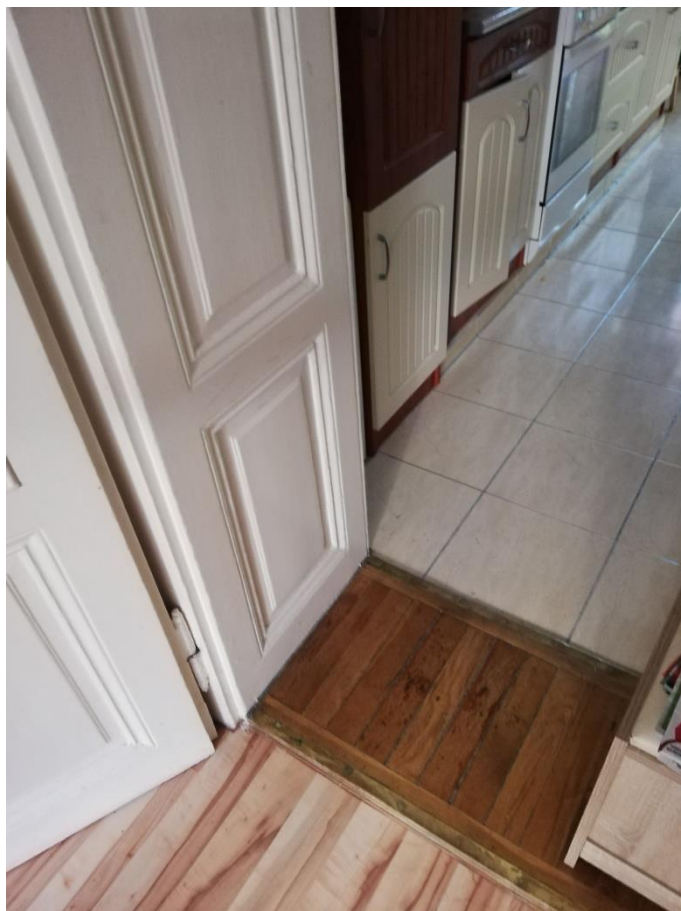
helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
I. em 19/a	Mev-15	kétrétegű, kapcsolt pallótokos, ki-be nyíló négyszárnyú ablak, középen vízszintes tokosztóval, szárnyanként két osztással, részben eredeti vasalással, 1 db, 125x235 cm	1860-as évek
állapot: leromlott,		javaslat eredeti vasalatok mintaként szolgálnak az újragyártott ablakokhoz, farestaurálási szakvélemény alapján	

I. EMELET			
helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
I. em 18	Máa-15	kétrétegű, kapcsolt pallótokos, négyszárnyú ablak, középen vízszintes tokosztással, szárnyak átalakítva, 3 db, 125x235 cm	1860-as évek
állapot: megfelelő,		javaslat: újragyártandók farestaurálási szakvélemény alapján	
			

I. EMELET

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
I. em /19	Me-16	kétszárnyú, váztáblázatos belső fa ajtó, a szárnyakat 3-3 vésett táblabetét díszíti, profilált tokborítás, vésett diópánt, réz kilincs 156x250 cm	19. sz. vége
állapot: közepes		javaslat felújítandó farestaurálási szakvélemény alapján	

I. EMELET

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
I, em. lépcsőház	Me-17	lépcsőházi ajtó kétszárnyú, alsó osztása tömör vésett tábla, felette 3 osztás üvegezett. A profilozott vízszintes tokosztó felett kétszárnyú kétosztású ablak	19. sz. vége
állapot: leromlott		javaslat: felújítandó farestaurálási szakvélemény alapján	

I. EMELET

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
I, em. lépcsőház	Me-18	lépcsőházi ablak egyrétegű, középen vízszintes tokosztó négy nyíló kétosztású szárnyal	19. sz. vége,
állapot: leromlott		javaslat: felújítandó farestaurálási szakvélemény alapján	

I. EMELET

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
lépcsőházi ablak	Me-19	külső tároló egyszárnyú ajtaja, felül bevilágító ablakkal	19. sz. vége,

állapot: leromlott

javaslat: amennyiben felhasználható felújítandó
farestaurálási szakvélemény alapján

I. EMELET

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
lakásbejárati ajtó I- em. 19a	Máa-110	egyszárnyú lakásbejárati ajtó, felül kétszárnyú bevilágító ablakkal	19. sz. vége,
állapot: leromlott		javaslat: az új egységes bejárati ajtó kialakításához mintául szolgált	

I. EMELET			
helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
lépcsőház	Me-111	egyszárnyú lakásbejáratú ajtó, tömör váztafényezésű külön bejáratként szolgált a lakáshoz tartozó irodába	19. sz. vége,
állapot: közepes		javaslat: felújítandó farestaurálási szakvélemény alapján amennyiben áthelyezve felhasználható	

II. EMELET			
helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
lépcsőházi ablak	Me-21	lakásbejárati kétszárnyú, váztaáblázatos fa ajtó, felül kétszárnyú bevilágító ablak. A szárnyakat 3-3 vésett táblabetét díszíti, profilált tokborítás, vésett diópánt, alukilincs, 156x300 cm	19. sz. vége,
állapot: leromlott		javaslat: megtartása javasolt, farestaurálási szakvélemény alapján felújítandó	

II. EMELET

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
lépcsőház	Me-22	egyszárnyú lakásbejárati ajtó, tömör váztaáblázatos külön bejáratként szolgált a lakáshoz tartozó irodába	19. sz. vége,
állapot: leromlott		javaslat: felújítandó farestaurálási szakvélemény alapján amennyiben áthelyezve felhasználható	

II. EMELET

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
II. em. 20	Me-23	kétszárnyú, váztáblázatos belső fa ajtó, a szárnyakat alsó harmadban vésett táblabetét, felső két osztás üvegezett, profilált tokborítás, vésett diópánt, kilincs új	19. sz. vége,
állapot: leromlott		javaslat: felújítandó farestaurálási szakvélemény alapján	

II. EMELET

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
II. em. 20,21, 22, 23	Maa-24	kétrétegű, kapcsolt pallótokos, négyszárnyú ablak, középen vízszintes tokosztással, külső szárnyak átalakítva befelé nyílóra, 8 db, 125x235 cm ablaktáblákkal	19. sz. vége, 20. sz. közepe
állapot: leromlott		javaslat: felújítandó farestaurálási szakvélemény alapján	

II. EMELET

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
II. em. 24.	Múj-25	kétrétegű, kapcsolt pallótokos, négyszárnyú ablak, középen vízszintes tokosztással átalakítva egyrétegű hőszigetelő üvegezésű ablakszárnyal, ablaktáblák megmaradtak, 1db, 125x235 cm	19. sz. vége, 21. sz.
állapot: megfelelő		javaslat: felújítandó farestaurálási szakvélemény alapján	

II. EMELET			
helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
lépcsőházi ajtó	Me-26	lépcsőházi ajtó kétszárnyú, alsó osztása tömör vésett tábla, felette 3 osztás üvegezett. A profilozott vízszintes tokosztó felett kétszárnyú kétosztású ablak	19. sz. vége,
állapot: leromlott		javaslat: felújítandó farestaurálási szakvélemény alapján	

II. EMELET

helyiség	konsz.jel	megnevezés, méret	datálás
lépcsőházi ablak	Me-27	lépcsőházi ablak egyrétegű, középen vízszintes tokosztó négy nyíló kétosztású szárnyal	19. sz. vége,
állapot: leromlott		javaslat: felújítandó farestaurálási szakvélemény alapján	

BURKOLATOK

Az épület helyiségeiben korabeli fal- és padlóburkolatok nem maradtak meg.

A kapualj későbbi, műemléki értéket nem képviselő, erősen hiányos kőlap burkolata cserélendő, a zavaró szintkülönbség megszüntetendő. Az eredeti burkolat a betonozott résznél feltárással tisztázandó.

Az udvarban lévő nagy kockakövek felhasználhatók az udvar kialakításánál.

A lépcsőpihenők és a függőfolyosó terazzo burkolata nem eredeti, a szegélykövek több helyen pótlások. A kőszerkezetek felújításáról külön szakvélemény készül.

ÖSSZEGZÉS, ÉRTÉKELÉS

A klasszicista épület műemléki szempontból értékes elemei, amelyeket megőrzésre, helyreállításra javasolok a következők:

- utcai homlokzat kő és vakolatdíszei
- első emeleti díszerkély kölemez szerkezete díszes borítású konzolokkal, öntöttvas korláttal
- függőfolyosót tartó kőkonzolok
- íves lebegő kő lépcső klasszicista fa korláttal
- bejárati kapu kő kerékvetővel
- utcai ablakok:

Az utcai homlokzat ki-be nyíló eredeti kétrétegű ablakainak nagy része már nem eredeti, cserélt szerkezet. A néhány helyen megmaradt eredeti profilt és vasalatot a kivitelezés megkezdésekor meg kell őrizni, hogy mintául szolgáljanak az új, egységes, a klasszicista épületre jellemző ablakok legyártásához. A farestaurátorral tartott helyszíni szemlén közösen megállapított, „minta” ablakoknak az első emeleti két szélső ablak tekinthető. Az átalakított ablakok e minták alapján gyárthatók újra. a farestaurálási szakvéleményben leírtak szerint.

- A meglévő belső ajtók a 19. sz. végére, 20. sz. elejére datált szerkezetek, megtartását javaslom, a farestaurálási szakvélemény alapján.
- A lakásbejárati ajtók közül az I. és II. emeleti lépcsőházi pihenőről nyíló bejárati ajtók szintén 19. sz. végére datáltak, felújítandók. A mellettük lévő alacsonyabb, funkcióját veszített két ajtó felújítása attól függ, hogy áthelyezhetők-e.
- A függőfolyosóról nyíló lakásbejárati ajtók kialakításához az első emelet
- A lépcsőházi ajtók és ablakok felújítását a farestaurálási szakvélemény szintén javasolja.

A függőfolyosó „art deco” korlátja jó minőségű lakatos munka, bár ez sem az építés korában készült, megtartandó.

A kőszerkezetek felújításáról külön szakvélemény készül.

Az utcai homlokzat helyreállításához a megadott bemért színek alapján színterv szükséges

Gúthy Marian építész tervező: É1-01-1016
műemléki érték dokumentálása szakértői száma: 21-0182
1014 Budapest, Uri utca 19.

Aktív

Archív fotók

Csányi utca a Dob utcánál 1935-1941

Csányi utca 8. 1958. Fortepan

Csányi utca 8. 1958. Fortepan

Csányi utca 8. 1920 Leszakadt függőfolyosó FSZEK Budapest gyűjtemény

